

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ЛИТЕРАТУРА

ПРОГРАМА
на
МЕЖДУНАРОДНАТА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„СВЕТЪТ ОТ ВЧЕРА“ –
ВИДЯН ПРЕЗ КАТАСТРОФАТА ОТ 1939 ГОДИНА“
(УСЕЩАНИЯТА ЗА ЗАСТРАШЕНА ЕВРОПА
В КУЛТУРАТА И ЛИТЕРАТУРАТА
НА БЪЛГАРИЯ, УКРАЙНА, ПОЛША И ЧЕХОСЛОВАКИЯ)“
9 – 10 октомври 2025 г.

ПРОГРАМА

9 – 10 октомври 2025 г.

ПЪРВИ ДЕН

9 октомври 2025 г.

БАН, Институт за литература, Голяма зала

9:00 – 9:30 Регистрация на участниците
9:30 – 10:00 Официално откриване на конференцията приветствие на
Елка Димитрова, Директор на ИЛ към БАН
Приветствие от Украинското посолство
Приветствие на Полското посолство
Приветствие на Посолството на Чешката република

10:00 – 11:00, 9 октомври, четвъртък

Пленарни доклади

Модератор: Мариета Иванова-Гиргинова

10:00 – 10:30 Михаил Неделчев (Нов български университет)
Неотклонно нарастващото усещане за застрашена Европа
10:30 – 11:00 Остап Сливински (Украински католически университет,
Лвив, Украйна)
*Към Европа, но къде е тя? Визии за Европа и европейското в
западноукраинската и емигрантската украинска литература
през 30-те години на XX век*

11:00 – 13:15, 9 октомври, четвъртък

Секционни доклади – първо заседание

Модератор: Мариета Иванова-Гиргинова

11:00 – 11:20 Веселин Методиев (Нов български университет)
Светът от вчера като вечна тема
11:20 – 11:40 Михаил Станчев (Харкивски университет – Институт за
исторически изследвания при БАН)
*„Призракът на INTERMARIUM броди по Европа“ като
геополитическа перспектива за България, Украйна и Полша*
11:40 – 12:00 Пламен Дойнов (Нов български университет)
*Съдбата на интелектуалците: от Фани Попова-Мутафова до
Димитър Талев*
12:00 – 12:20 Елка Трайкова (Институт за литература при БАН)

	<i>Македония като българска земя – политически, икономически и литературни измерения в периода 1941–1944 година</i>
12:20 – 12:40	Елка Димитрова (Институт за литература при БАН) <i>Бащата, синът, Кръвожадните: биографични и световни резонанси в един недоглеждан роман на Николай Райнов, писан от 1938 до 1946 г.</i>
12:40 – 13:00	Емил Димитров (Институт за литература при БАН) <i>Съдбата на десния интелектуалец: Михаил Арнаудов през 1939–1944 г.</i>
13:00 – 13:15	Дискусия
13:15 – 14:00	Обедна почивка

14:00 – 16:00, 9 октомври, четвъртък
Секционни доклади – второ заседание
Модератор: Елка Трайкова

14:00 – 14:20	Мариета Иванова-Гиргинова (Институт за литература при БАН) <i>Лицата на войната в българската драматургия. 1939–1945</i>
14:20 – 14:40	Мария Огойска (Нов български университет) <i>Амбициите и кризите на третото поколение СТРОИТЕЛИ НА СЪВРЕМЕННА БЪЛГАРИЯ</i>
14:40 – 15:00	Живко Лефтеров (Нов български университет) <i>Как възприемат българските военни задаващата се през 1939 година световна война: като голяма заплаха или като възможност за реванш?</i>
15:00 – 15:20	Калина Бахнева (СУ „Св. Климент Охридски“) <i>Синхронността – post factum (върху драматургията на Януш Гловацки)</i>
15:20 – 15:40	Маргрета Григорова (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) <i>Диагноза, прогноза и война в репортажите на Ксавери Прушински</i>
15:40 – 16:00	Дискусия
16:00 – 16:20	Кафе пауза

16:20 – 18:30, 9 октомври, четвъртък
Секционни доклади – трето заседание
Модератор: Михаил Неделчев

16:20 – 16:40	Младен Влашки (ПУ „Паисий Хилендарски“) <i>Кабарето в млада Виена</i>
16:40 – 17:00	Мая Горчева (УниБИТ)

	<i>Залезът на културната история и играта в междувоенните текстове на Йохан Хьойзинха</i>
17:00 – 17:20	Елеонора Шестакова (Донецк, Украйна) <i>Большой Террор и обыкновенный человек: медиаобраз Мюнхенского соглашения 1938 года</i>
17:20 – 17:40	Камен Риков (Университет „Мария Склодовска-Кюри“, Люблин, Полша) <i>На кого разказваме за войната? За непреодолимите тревоги на днешния славист</i>
17:40 – 18:00	Николета Пътова (Институт за литература при БАН) <i>Неразбирането на другия – предупрежденията на Иван Шишманов в цикъла лекции „Славянски свят“ (1924)</i>
18:00 – 18:20	Татяна Ичевска (ПУ „Паисий Хилендарски“) <i>Представи за Германия и германците в няколко български текста от 1939 г.</i>
18:20 – 18:30	Дискусия
18:30 – 21:00	Коктейл за участниците в конференцията

ВТОРИ ДЕН

10 октомври 2025 г.

БАН, Институт за литература, Голяма зала

10:00 – 12:20, 10 октомври, петък

Секционни доклади – първо заседание

Модератор: Маргрета Григорова

10:00 – 10:20	Пламен Антонов (Институт за литература при БАН) <i>Третият тоталитаризъм</i>
10:20 – 11:00	Добромир Григоров (СУ „Св. Климент Охридски“) <i>Институция и ритуал: завръщането на Карел Хинек Маха в националната културна памет. 1936, 1939</i>
11:00 – 11:20	Гражина Шват-Гълъбова (Институт по славистика при ПАН, Варшава, Полша) <i>Явлението „(съ)квартариант“ в прозата на Миколай Гринберг</i>
11:20 – 11:40	Мая Ангелова (Нов български университет) <i>Жената във Втората световна война</i>
11:40 – 12:00	Недялко Желев (СУ „Св. Климент Охридски“) <i>Предчувствията за войната в „Правек и други времена“ на Олга Токарчук</i>
12:00 – 12:20	Дискусия
12:20 – 13:20	Обедна почивка

13:20 – 16:00, 10 октомври, петък

Второ заседание

Модератор: Добромир Григоров

- 13:20 – 13:40 Жоржета Чолакова (ПУ „Паисий Хилендарски“)
„От бункерите на съня“, или за сюрреалистичните рефлексии на войната в чешката поезия
- 13:40 – 14:00 Олена Чмир (КНУ „Тарас Шевченко“, Киев, Украйна)
Завоювання карти: топонімічні зміни у ході Другої світової війни в Україні
- 14:00 – 14:20 Владимир Колев (СУ „Св. Климент Охридски“)
Кинопропагандата в съветска Украйна в началото на Втората световна война
- 14:20 – 14:40 Лилия Желева (СУ „Св. Климент Охридски“)
Лексикални трансформации в български преводи на военна поезия от Володимир Сосюра
- 14:40 – 14:50 Дискусия
- 14:50 – 15:00 Кафе пауза

15:00 – 18:00, 10 октомври, петък

Трето заседание

Модератор: Мариета Иванова-Гиргинова

- 15:00 – 15:20 Венеса Начева (СУ „Св. Климент Охридски“)
Катастрофичните пророчества на Станислав Игнаци Виткевич-Виткаци
- 15:20 – 15:40 Марианна Георгиева (Институт за литература при БАН)
Поезията на Паул Целан като възможна отвъд историчността
- 15:40 – 16:00 Димитрина Хамзе (ПУ „Паисий Хилендарски“)
Климатът на войната като „предчувствие“ за душевна криза/душевен крах (върху някои произведения на Олга Токарчук)
- 16:00 – 16:20 Представяне на тематичния вестник „Усещането за застрашена Европа. 1930 – 1939 – 1945“ (брой единствен)
- 16:20 – 16:40 Дискусия
- 16:40 – 17:00 Кафе пауза
- 17:00 – 18:00 Моноспектакъл по дневника на Ане Франк, авторска версия на Моис-Ашер Капон

Закриване на конференцията

Организационен комитет: проф. д-р Михаил Неделчев (НБУ), доц. д-р Мариета Иванова-Гиргинова (Институт за литература, БАН), проф. д.н. Маргрета Григорова (ВТУ), доц. д-р Елка Трайкова, доц. д-р Мария Огойска (НБУ), доц. д-р Добромир Григоров (СУ), доц. д-р Остап Сливински (УКУ), гл. ас. д-р Владимир Колев (СУ), гл. ас. д-р Лилия Желева (СУ), гл. ас. д-р Венеса Начева (СУ)

Конференцията ще се проведе на 9 – 10 октомври 2025 г. в Голямата зала на Института за литература (адрес: бул. „Шипченски проход“ 52, бл. 17, партерен етаж, София 1113, България).

Линк за онлайн участие: <https://meet.google.com/uyc-fbrt-hfs>

Възможно е да настъпят промени в програмата на конференцията.

Конференцията се реализира в рамките на едноименния международен научен проект *„Светът от вчера“ – видян през катастрофата от 1939 година“ (Усещанията за застрашена Европа в културата и литературата на България, Украйна, Полша и Чехословакия)“* по договор с ФНИ № КП-06-Н60/2 от 16.11.2021 с доп. споразумение 2841/27.06.2024.

<https://svetatotvchera.eu/>